

Vladimir Frantar

Ljubljana

POPEVKA IN BOJAN ADAMIČ

Vsestranski Bojan Adamič je bil – ob vsem drugem – utemeljitelj slovenske popevke in tudi eden od pomembnih ustvarjalcev in poustvarjalcev te glasbene zvrsti, ne le v Sloveniji, ampak v celotni nekdanji Jugoslaviji. V svojem zadnjem ustvarjalnem obdobju se je posvetil predvsem šansonu. Ne vedno, a včasih je kar malo težko ločiti popevko od šansona, vendar je to opravila strokovnjakinja za šanson - Meri Avsenak. Iz zapuščine, ki jo hrani arhiv Radia Slovenija, je po svojih izkušnjah in poznavanju odbrala in predstavila Adamičeve šansone, njegovim popevkam - teh je v arhivu Radia Slovenija ohranjenih nekaj čez sto, čeprav jih je Adamič gotovo napisal mnogo več – sem se posvetil sam.¹ Ta glasbena zvrst pri nas ni imela vedno takega ugleda, kot ga ima dandanes, ko smo že slavili petdeseto obletnico festivala Slovenska popevka, najelitnejše tovrstne prireditve v naši državi. Slovar slovenskega knjižnega jezika jo označuje najprej kot »vokalno skladbo v popularnem ritmu z vsebinsko nezahtevnim besedilom«, potem pa še kot »umetniško nezahtevno pesem«. Sprva so bila besedila res bolj »nezahtevna«, ko pa so jih začeli pisati priznani pesniki, se je situacija spremenila. Marsikatero besedilo lahko deklamiramo kot poezijo ali pa je glasba za popevko oziroma za šanson nastala na že napisano umetniško pesem.

Prave vrednote, tako v glasbi kot v besedilih, so se v slovenski popevki pokazale z rojstvom festivala Slovenska popevka (Bled, 1962); že na prvem so posvetili veliko pozornost besedilom (žal ne vsem!) in za eno od nagrajenih pesmi (*Zvezde padajo v noč* na glasbo Vilka in Slavka Avsenika) je napisal tekst pesnik Ciril Zlobec, uveljavljati pa se je začel tudi Gregor Strniša (*Glas stare ure, Zemlja pleše*), ki je dobil celo nagrado za *Zemlja pleše* na glasbo Mojmira Sepeta. Ljudje so vesele viže prav gotovo prepevali že davno, ob delu, ob veselih priložnostih, kot so bile poroke ali rojstva, a popevka ima lahko tudi resno ali celo žalostno vsebino in melodijo. Lahko bi napisali celo poglavje o izvoru naše popevke. Prav gotovo se je razvijala iz narodne pesmi, kasneje iz odlomkov in arij spevoiger ter operet. Na njen razvoj so bržčas vplivali tudi nemški šlagerji, francoski šansoni, italijanske kancone pa tudi jazz, ki se je pri nas pojavil že v času pred drugo svetovno vojno in predvsem po njej, ko je veljal še za »pregrešnega« in malone prepovedanega, saj naj bi bil sad »gnilega« zahoda.

Leta 1928 so v Ljubljani ustanovili slovenski Radio z bogatim glasbenim programom. Seveda so takrat oddaje potekale »v živo«. Nastopali so tudi znani operni pevci, ki gotovo niso prepevali le zahtevnih opernih arij, ampak tudi kakšno lahkotnejšo pesem, operetno ali kancono. Tedaj sta se s svojimi pesmicami, zbadljivkami in kupleti že pojavila Ježek in

¹ Za pomoč se zahvaljujem naslednjim sodelavcem: Meri Avsenak, bivši urednici z Radia Slovenija (popevke iz arhiva Radia Slovenija), Andreju Baši, direktorju festivala MIK (festival Melodije Istre in Kvarnerja), Beti Jurkovič, pevki in skladateljici, ki mi je prva pripovedovala o pomenu Bojana Adamiča na festivalu MIK in o njegovi ljubezni do istrskega melosa ter me napotila na festivalskega direktorja Bašo, Samu Kolerju, profesorju z Gimnazije Bežigrad (pesmi z natečajev za Popevko Evrovizije), prof. Stjepanu Mihaljincu, skladatelju in dirigentu iz Zagreba, dolgoletnemu direktorju festivala v Krapini (Kajkavska popevka), Marcu Mosci, profesorju iz Bologne (za podatke o festivalu Melodije morja in sonca), Mag. Domnu Prezlju, Glasbena zbirka NUK (za podatke iz zbirke NUK in iz Adamičevega arhiva, predanega NUK) in Dušanu Tomažiču, avtorju knjige *Festival Vesela jesen 1962–1997*.

Jožek (Ježek je bil vsestranski Frane Milčinski, Jožek pa kasnejši priznani lutkar Jože Pengov). Imela sta svoje oddaje, v njih prepevala tuje uspešnice, vmes pa najbrž tudi kakšno domačo, ki jo je ustvaril nadebudni Ježek; mnogo let kasneje je dobil nekaj nagrad za svoje tekste tudi na festivalu Slovenska popevka.

Bojan Adamič, eden najvidnejših predstavnikov slovenske zabavne glasbe, jazza in šansona, je bil univerzalni glasbenik kot skladatelj, dirigent, pianist, aranžer, mentor ... Za jazz se je zanimal že pred drugo svetovno vojno; neposredno po vojni je imel zaradi tega kar precej težav, a je vztrajal in uspel. Ustanovil je profesionalni Plesni orkester Radia Ljubljana (današnji Big Band RTV Slovenija) in bil njegov dirigent do leta 1980.

PRVE POPEVKE IN PRVI PEVCI

Po drugi svetovni vojni je Adamič sam in skupaj s Franetom Milčinskim Ježkom začel ustvarjati tudi naše popevke. Seveda je moral te pesmice nekdo izvajati, predstaviti občinstvu. Imel je ostro uho in visoke kriterije, zato je odkril nekaj najboljših pevcev z začetkov naše zabavne glasbe: Staneta Mancinija, Jelko Cvetežar, Zlato Gašperšič, kasneje poročeno Ognjanovič, Beti Jurkovič, Marjano Deržaj ..., v Zagrebu pa nekoliko kasneje tudi Gabi Novak.

Kot prvo povojno slovensko popevko nekateri omenjajo Adamičevo *Beli kurir*, ki jo je uglasbil na pesem Iga Grudna; zapela jo je Jelka Cvetežar; sicer pa so bile zgodnje Adamičeve popevkarske viže, po naravi lahko tudi koračnice in »budnice«, ki so sodile še v »graditeljsko« obdobje, na primer *Horuk v nove čase* (bes. Frane Milčinski Ježek), *Tra-ta-ta* (bes. Frane Milčinski Ježek) ali *Če zapojemo veselo* (bes. France Kosmač); šele kasneje se je začela vpletati tudi ljubezenska tematika; sprva še nekoliko naivna in »nedolžna«; tedaj mu je besedila v glavnem pisal Frane Milčinski Ježek, ki je znal »diplomatsko« vključiti med aktualno vsebino tudi kakšen »srček dela tika taka«. Ena zgodnjih Adamičevih popevk je tudi *Pomlad* na besedilo Vere Kovarž, ki jo je najprej zapela Irma Flis, Radio Slovenija pa hrani zvočni zapis tudi s Sonjo Hočevnar, kasnejšo priznano in uspešno operno pevko. V osemdesetih letih je pesem priredila skupina Videosex, posnela pa jo je tudi Meri Avsenak. Hočevnarjeva je v duetu s Stanetom Mancinijem zapela še dandanes priljubljeno *Prelepa si bela Ljubljana*, ki je znana tudi v drugih, poznejših izvedbah. Kasneje so jo uvrstili v svoj program Majda Sepe in Lado Leskovar pa še nekateri drugi. Nemalo Adamičevih uspešnic je predstavila predvsem Jelka Cvetežar. Mnoge so najbrž pozabljene, zbrisane in izgubljene, še vedno pa radi slišimo *Maričko* (*Srček dela tika taka*), *Ko boš prišla na Bled*, *Pastirčka*, *Dolin'co cvetočo* in veselo pesmico *Oblaček*; zadnje štiri so objavljene tudi na zgoščenki Jelke Cvetežar z naslovom *Neizpolnjena želja*, ki je izšla šele po pevkini smrti. To je bila prva in edina plošča te odlične pevke; res je neverjetno, da izvajalka, ki je na začetku naše zabavne glasbe sodila v sam kvalitetni vrh, ni posnela nobene samostojne vinilne plošče, a si jo je – kot sem slišal – vedno zelo želela. Zato smo se tisti, ki smo si prizadevali izdati njeno zgoščenko, odločili, da ji damo naslov *Neizpolnjena želja* – po istoimenski pesmi Mitja Butare in Milana Slavca, ki je tudi posneta na plošči. Najpopularnejši ostajata *Marička* in *Ko boš prišla na Bled*, spevni in prijetni pesmici s prijaznima besediloma, ki ju je napisal Ježek kot odsev tistih povojnih let, ko so že lahko začeli peti tudi o ljubezni, ne samo o izgradnji domovine. *Dolin'ca cvetoča* na besedilo Ferryja Souvana in *Oblaček* na tekst

neznanega avtorja sta sproščeni, nezahtevni pesmici, ki ju je Jelka Cvetežar zapela lahkotno in ležerno. Mnogo zahtevnejši je *Pastirček* v odličnem avtorjevem aranžmaju; v tej pesmi pevka pokaže svoj »kristalni« glasek, ki je bil zmožen dosegati tudi zelo visoke lege. Posnetek traja – z učinkovitim instrumentalnim začetkom in z vložkom na sredini – skoraj pet minut in tudi to je dokaz, da ni šlo le za brezpomembno popevčico, ampak za ambicioznejšo stvaritev, ki jo je Jelka odlično izvedla. Opozoriti velja še na popevko *Zakaj* (na besedilo neznanega avtorja) v izvedbi Jelke Cvetežar; tudi ta je resnejša, bolj baladna, v njej pa se dekle sprašuje, »zakaj je zdaj, že zdaj, konec lepih sanj«.

Slika 1: Jelka Cvetežar v petdesetih letih – zapela je največ Adamičevih pesmi, 1962 pa je nastopila na prvem festivalu Slovenska popevka na Bledu (Foto: Edi Šelhaus, Muzej novejšje zgodovine Slovenije).

V to obdobje sodijo bržčas tudi pesmice *O, Celje, mesto belo* na besedilo Leva Svetka in v izvedbi Staneta Mancinija, *Princeska To pa to* v izvedbi Sonje Hočevnar (napisal je besedilo in glasbo), *Ti si mi vse* (tudi tu je kot avtor besedila naveden Bojan Adamič), *Nad nama modro je nebo* in *Tiho pada sneg* na besedilo Karla Destovnika - Kajuha (ohranil se je posnetek z Meri Avsenak) pa *Čri-čri*, ki jo je zapela Sonja Hočevnar in *Tam na Gorenjskem je lepo* v izvedbi Zlate Ognjanovič. V zgodnejše obdobje sodi tudi *Punčka iz cunj*, ki jo je Adamič (po pripovedovanju Aleša Jana) napisal za predstavo *Pogled z mostu* (*The View from the Bridge*) Arthurja Millerja; uprizorili so jo leta 1956 v Drami SNG v Ljubljani v režiji Slavka Jana. Ker je *Pogled z mostu* enodejanka, so jo igrali v istem večeru skupaj z drugo Millerjevo enodejanko, *Spomin na dva ponedeljka*. Bojan Adamič je za predstavo ustvaril scensko glasbo in tudi ljubko popevčico (avtor besedila je najbrž prevajalec Janko Moder), na posnetku, ki je nastal pozneje, jo šarmantno izvaja Majda Sepe. S temperamentno Beti Jurkovič sta v arhivu ohranjena le dva posnetka Adamičevih pesmi, oba na besedili Franeta Milčinskega Ježka. Prva je *Prodajalka cvetja*, nekakšna »predhodnica« *Prodajalke vijolic*, a veliko manj sladkobna; dekle poje o tem, da ves čas prodaja rdeče rože drugim, nihče pa jih ne podari njej. Popularnejša in živahnjejša je druga,

Žvižga, s katero je pevka potrdila svoj stranski talent – žvižganje. Prav ta pesmica je dolgo ostala na njenem repertoarju; ko je v šestdesetih, sedemdesetih, osemdesetih in devetdesetih letih, vedno bolj redko, iz Zagreba prihajala na gostovanja v njej tako ljubo Slovenijo, je bila na programu obvezno tudi Adamičeva *Žvižga*, v spomin na njenega velikega učitelja in prijatelja.

Slika 2: Bojan Adamič in Beti Jurkovič, njegova učenka, pevka, prijateljica, ki je sodelovala z njim od svojih začetkov pa vse do festivalov Melodije Istre in Kvarnerja v osemdesetih letih prejšnjega stoletja (Foto: iz albuma Beti Jurkovič).

Marjana Deržaj, prva dama slovenske zabavne glasbe, je bila ena najboljših Adamičevih učenk, ki je tudi po njegovi zaslugi dosegala velike uspehe. Sama je povedala, kako jo je veliki Mojster učil ne le pevskega izvajanja, ampak tudi obnašanja na odru, priklanjanja, sodelovanja in »koketiranja« z občinstvom, kar je za pevski nastop prav tako pomembno kot dobra glasovna interpretacija. Adamič je bil njen dirigent že na prvih dveh festivalih v Opatiji (1958, 1959) pa tudi kasneje; predvsem pa ji je pogosto zaupal svoje popevke na natečajih za popevko Evrovizije. Leta 1964 je le malo manjkalo, da bi s pesmico *Zlati april* zastopala Jugoslavijo v Kopenhagnu, a je tja odšel Sabahudin Kurt iz Sarajeva. Znova sta poskusila naslednje leto, 1965; skladba *To je moj zlati sin*, spet na besedilo Franeta Milčinskega Ježka, je postala in ostala ena velikih Marjaninih uspešnic. Nato sta poskusila še dvakrat.

Slika 3: Marjana Deržaj v letu 1964, ko je z Adamičevo pesmico *Zlati april* skoraj prepričala žirijo na izboru za Festival Evrovizije. Isto leto je uspešno sodelovala na festivalu v Zagrebu, zapela na Slovenski popevki zmagovito *Poletno noč* in rodila hčerko Tino (Foto: iz albuma Vladimirja Frantarja).

Veliko odkritje Bojana Adamiča je bila tudi znana hrvaška pevka zabavne glasbe Gabi Novak, ki jo je srečal po naključju. Ob svojem delu v studiu za animirane filme v Zagrebu, kjer je bila zaposlena, si je popevala in Adamič je takoj opazil, da ima svojevrsten glas. Njen način interpretacije je bil originalen in kasneje vedno bolj prepoznaven. Po prvih uspehih z Adamičem so jo začeli vabiti na festivale, ki so tedaj »cveteli« po Jugoslaviji. Pela je celo vrsto nagrajenih pesmi; njen prvi mož, skladatelj in odličen aranžer Stipica Kalogjera in tudi drugi mož Arsen Dedić, vsestranski umetnik in predvsem glasbenik, sta – skupaj z Adamičem, ki je odkril njen pevski talent, močno vplivala na uspešni razvoj kariere Gabi Novak. Nikoli ni nastopila v tekmovalnem delu festivala *Slovenska popevka*, pa tudi ni prepevala v slovenščini. Sodelovala je v srbskem, prvem jugoslovanskem glasbenem filmu *Ljubav i moda* (*Ljubezen in moda*) iz leta 1960 režiserja Ljubomirja Radičevića (Adamič je prispeval glasbo), v katerem je pravzaprav predstavljala samo sebe in zapela nekaj svojih uspešnic. V filmu je pela je tudi Adamičevo uvodno pesem *Što je to, ko je to* (*Jedna mala dama*) – *Kaj je to, kdo je to* (*Mlada dama*); Radio Ljubljana hrani posnetek te popevke v njeni izvedbi.

Slika 4: Gabi Novak je bila Adamičevo zagrebško odkritje; začela je peti z njim v Sloveniji, potem pa je postala ena najpopularnejših pevk v tedanji Jugoslaviji (Foto: iz albuma Vladimirja Frantarja).

Adamičeve popevke so tudi izven festivalskih okvirjev prepevali, ob že omenjenih, tudi drugi bolj ali manj znani slovenski pevci zabavne glasbe; predvsem Majda Sepe, Marjana Deržaj, Meri Avsenak, Alfi Nipič, Braco Koren, sestre Jerman, Marjetka Falk in drugi. Sodeloval je s celo vrsto piscev besedil, vendar so njegove popevke zaznamovali predvsem Frane Milčinski Ježek (na začetku), potem pa Ervin Fritz (napisal je največ besedil za šansone, pa tudi za nekaj festivalskih popevk), Marjan Stare (predvsem festivalske z Vesele jeseni), Elza Budau in v zadnjem obdobju predvsem Dušan Bižal.

FESTIVAL »JUGOSLOVANSKE ZABAVNE GLASBE V OPATIJI«

Leta 1951 se je začel v San Remu Festival italijanske kancone, tri leta kasneje (1954) so v Zagrebu pripravili prvi festival zabavne glasbe v nekdanji Jugoslaviji in leta 1958 je bil prvič organiziran Festival jugoslovanske zabavne glasbe v Opatiji. Na njem so se predstavile glavne tri RTV postaje jugoslovanske države: RTV Beograd, RTV Zagreb in RTV Ljubljana. Sodelovala sta Zabavni orkester RTV Zagreb pod vodstvom Ferda Pomykala in Plesni orkester RTV Ljubljana pod vodstvom Bojana Adamiča. Pesmi so po zgledu iz San Rema zapeli v dveh izvedbah. Večina pevcev je bila iz Zagreba in Beograda, iz Ljubljane sta sodelovali le Marjana Deržaj in Beti Jurkovič, sicer rojena v Opatiji. V alternaciji sta izvedli edino slovensko pesem na Festivalu, Privškovo *Vozi me vlak*, ki je dobila celo eno od nagrad in je postala popularna po vsej državi. Ker pevcev ni bilo zelo veliko, sta peli tudi hrvaške in srbske pesmi, nekatere celo v duetu. Malokdo se še spominja, da je znano nagrajenko občinstva *Mala djevojčica (Majhna deklica)*, s popularnim refrenom *Tata, kupi mi avto*, ki se je ohranila v izvedbi Iva Robiča in Zdenke Vučković (z Zabavnim orkestrom RTV Zagreb), v drugi izvedbi, s Plesnim orkestrom

RTV Ljubljana pod vodstvom Bojana Adamiča, zapela Marjana Deržaj v duetu z Beograščanom Dušanom Jakšićem. Bojan Adamič na festivalu v Opatiji v petdesetih in v šestdesetih letih ni sodeloval kot skladatelj, ampak le kot dirigent in aranžer številnih pesmi. S Plesnim orkestrom RTV Ljubljana je nastopil še naslednja tri leta, 1961 je v Opatiji dirigiral Zabavnemu orkestru RTV Ljubljana; nato pa je v letih 1963, 1964 in še naprej sodeloval le kot aranžer. Kot avtor se je Bojan Adamič na festivalu v Opatiji pojavil spet leta 1970, in sicer z odlično popevko *Rano popoldne* na besedilo Elze Budau; v alternaciji sta jo zapeli Elda Viler in Majda Sepe. Janko Ropret je leta 1973 na opatijskem festivalu nastopil z Adamičevo popevko *Zeleno sonce*; tudi zanjo je besedilo napisala Elza Budau, pesmica pa je ohranjena na zgoščenki, ki jo je Ropret izdal pri Založbi kaset in plošč RTV Slovenija. V Opatiji se je Adamič predstavil še leta 1974 s pesmijo *Kostanji*; tokrat mu je besedilo napisal Ervin Fritz, zapel jo je Oto Pestner.

NATEČAJ ZA IZBOR JUGOSLOVANSKE PESMI ZA »POPEVKO EVROVIZIJE«

Leta 1961 se je tudi Jugoslavija, kot redna članica Evrovizije, udeležila festivala Pesem Evrovizije. Jugoslovanska Radiotelevizija je organizirala natečaj in po njem koncert z izbranimi pesmimi strokovne žirije, kjer so proglasili zmagovalko in predstavnico Jugoslavije na Evrovizijskem festivalu. To leto je bilo tekmovanje v Ljubljani, v Ljubljanski Drami, in kot je znano, je zmagala pesem Jožeta Privška na besedilo Miroslava Antića *Neke davne zvezde* v izvedbi Ljiljane Petrović, ki nas je dostojno zastopala na prireditvi v Cannesu. Večkrat je na tekmovanju s svojimi popevkami in šansoni sodeloval tudi Bojan Adamič. Prvič se ga je udeležil leta 1964 s pesmico *Zlati april* na besedilo Gregorja Strniše, ki jo je zapela Marjana Deržaj. Malo je manjkalo, da bi bila izbrana za jugoslovansko predstavnico na mednarodnem tekmovanju v Kopenhagenu, a jo je premagala bosanska pesem *Život je sklopio krug* (*Življenje je sklenilo krog*) Srdjana Matijevića v izvedbi Sabahudina Kurta; dobila je isto število, a več najvišjih točk. Pesem se je v Kopenhagenu uvrstila na zadnje mesto, saj v mednarodni konkurenci ni dobila niti ene točke. Velika slovenska uspešnica je postala popevka, s katero se je Adamič udeležil tekmovanja naslednje leto (1965) *To je moj zlati sin* na besedilo Franeta Milčinskega Ježka in spet v izvedbi Marjane Deržaj. Pesem je popularna še dandanes. Leta 1968 je Adamič sodeloval s pesmijo *Balada o povratku* na hrvaško besedilo Arsena Dedića, ki naj bi jo tudi zapel, a ga je zamenjal Žarko Dančuo. To je bilo zadnjič, da je TV Ljubljano na izboru zastopala pesem v srbsčini oziroma v hrvaščini. Leta 1969 in 1970 je njegovi pesmi spet zapela Marjana Deržaj; prva je bila *Čarovnica* na besedilo Toneta Pavčka, druga *Sreča je spati na svojem*, za katero je besedilo napisal Ervin Fritz. Leta 1973 je Adamič – kot je omenjeno – sodeloval na festivalu v Opatiji, po katerem so zmagovalno pesem poslali na evrovizijsko tekmovanje; torej je bil opatijski festival tudi izbirno tekmovanje za Evrovizijo. Za skladbo *Zeleno sonce* je tekst je napisala Elza Budau, zapel jo je Janko Ropret. Naslednje leto je bil prisoten s *Kostanji*, spet na besedilo Ervina Fritza, v izvedbi Ota Pestnerja. Zanimivo je, da je Adamič sodeloval tudi leta 1975, a ne kot avtor, pač pa kot dobitnik nagrade za najboljši aranžma pesmi *Rastem*, takrat zelo modernega dueta Buldožer, ki sta ga sestavljala Marko Brecelj in Boris Bele. V svojih izjavah se je tedaj Bojan Adamič zavzemal, da je to prava pesem za Evrovizijo.

FESTIVAL »SLOVENSKA POPEVKA«

Bojan Adamič je večkrat sodeloval na festivalu Slovenska popevka, vendar ni na njem dobil nobene nagrade. Njegove pesmi so bile zelo dobre, napisane večinoma na tekste najboljših avtorjev besedil, bile so spevne, nekatere tudi pristrčne in hudomušne, pri občinstvu zelo odmevne, a nagrad mu niso prinesle. Na prvem Festivalu leta 1962 ni sodeloval kot dirigent ali skladatelj; napisal je le nekaj aranžmajev, na primer aranžma za odlični šanson Borisa Kovačiča in Matije Barla *Sivi zidovi starega mesta* v izvedbi Rafka Irgoliča. Kot skladatelj je debitiral naslednje leto, na Slovenski popevki 1963, s pesmico *Sneguljčica* na besedilo Gregorja Strniše. V njej sta skladatelj in pisec besedila povezala znano Grimmovo pravljico s sodobnostjo. Fant »pozna deklico, ki prav taka je kot Sneguljčica Walta Disneyja.....«. Zaljubljen je vanjo, a jo »straži sedem škratov: oče, mama in pet bratov, vsi držijo se grdo, mene nič ne marajo«. Fant upa, da bo nekoč vendarle njegova, saj ima tudi ona njega rada. Pesmica iz počasnega uvoda preide v živahnejši ritem in je bila občinstvu všeč, saj jo je uvrstilo v finalni večer. V alternaciji sta jo zapela Stane Mancini in Rafko Irgolič, slednji z Zabavnim orkestrom. Njegov posnetek je ohranjen tudi na Jugotonovi plošči. Naslednje leto, 1964, je Adamič sodeloval z dvema pesmima, ki pa se nista uvrstili v finale; všeč mi je bila predvsem razpoloženska na besedilo Svetlane Makarovič *Večer*, v izvedbi Ivanke Kraševac in Sonje Berce; ta jo je pela z Zabavnim orkestrom in jo posnela za radijski arhiv. Še vedno jo včasih predvajajo. Žal je precej pozabljena *Lipova rumba*, prijetna pesmica v lahkotnem ritmu. Pela sta jo Irena Kohont in Simeon Gugulovski, ki je postal čez nekaj let operni pevec, prej pa je predstavil še nekaj Adamičevih popevk (*Ljubav naša – Najina ljubezen* na besedilo Tomislava Zuppe, *Naj bo Ana ali Marijana*, za katero je besedilo napisala Elza Budau).

Zatem se je Adamič kot avtor glasbe za nekaj let umaknil iz Slovenske popevke. Občasno je sodeloval kot aranžer. Leta 1968 je na primer napisal aranžma za *Zgodbo o ščipu* Pavla Mihelčiča v izvedbi Jožice Svete, ki si je delila nagrado strokovne žirije s *Presenečenji* Jureta Robežnika. S svojo pesmijo se je pojavil spet 1969, in sicer z baladno *Starec in morje*; besedilo zanjo je napisal večkrat uspešni sodelavec, pesnik Ervin Fritz. Vendar pesem v izvedbi Bora Gostiše ni prepričala niti občinstva niti žirije in je ostala v senci drugih. Največji uspeh, čeprav ni bilo nagrad, je Adamič doživel na Slovenski popevki v letih 1970–1975, vendar s prekinitvami. V tem obdobju je predstavil tri hudomušne, simpatične in vesele pesmice, ki jih je zelo dobro in uspešno izvedla Sonja Gabršček. Prva je bila leta 1970 *Iščemo očka* na besedilo Ervina Fritza; to leto so že peli slovenski pevci v alternaciji s tujimi in s tistimi iz nekdanjih jugoslovanskih republik. *Iščemo očka* bi morala zapeti tudi tedaj popularna Makedonka, živeča v Zagrebu, Ljupka Dimitrovska; a ni prišla, in jo je zamenjala Biserka Spevec, ki pa seveda ni bila tako učinkovita kot Sonja Gabršček. Ljubko, a tudi navihano pesmico o mamici, ki se ne more spomniti, kateri od njenih partnerjev je očka hčerkice, je zapela tako pristrčno in spontano, da se je prikupila občinstvu in jo slišimo na radiu še dandanes, posneta pa je tudi na zgoščenkah. Pa vendar ni dobila nobene nagrade; takrat so bile nagrajenke občinstva: *Mini-maxi*, *Moje poti* in *Pesem o pomladi in prijateljstvu*, nagrado za besedilo pa je dobil Dušan Velkaverh (*Solza, ki je ne prodam*). Čez dve leti je Adamič za Sonjo Gabršček napisal *Pilulo za srečo*, tokrat na besedilo Elze Budau. V alternaciji jo je izvedla Čehinja Zdena Lorencová. Pesmica poje o tem, koliko imamo različnih pilul, ki zdravijo različne

bolezni, imamo celo pilulo za »to in to«(!), le za srečo je še ni. Tudi tokrat Adamič ni dobil nobene nagrade; favoritke občinstva so bile: *Mati, bodiva prijatelja, Pegasto dekle, Ljubljanski zvon* in *Otroci morja*, strokovna žirija pa je Adamiča spet prezrla. Leta 1975 so prišle na vrsto *Breskvice*, zadnja festivalska popevka v sodelovanju s Sonjo Gabršček. Duhovito besedilo je napisal Ervin Fritz: zgodbo o odraščajočem dekletu, ki na svojem telescu opazuje vabljlive »breskvice«, a jih ni še nihče poskusil; v alternaciji jo je zapela Francozinja Fabienne. Nagrade ni bilo; občinstvo so najbolj navdušile *Mi smo taki, Danes bo srečen dan* in *Pepel in kri*, za besedilo pa je bil nagrajen Branko Šömen (*Vračam se*). To leto je imel v konkurenci še *Pomladi v objem* na besedilo Jelke Žmuc-Kušar, ki sta jo – kot je bilo tedaj že popularno – izvedli dve skupini: Ultra iz Slovenije in Plavci iz Čehoslovaške. Bojan Adamič je na Slovenski popevki sodeloval še leta 1977, ko je njegovo simpatično pesmico na besedilo Elze Budau *Prvi april* zapela Marjeta Ramšak (v alternaciji Nemka iz Nemške demokratične republike Regina Thoss), in leta 1979; takrat sta *Ste poznali tisto Meto?* izvedli Meri Avsenak in Finka Paula Koivuniemi. V letih 1977?1980 so bili v okviru Slovenske popevke tudi netekmovalni večeri pesmi svobodnih oblik – šansonov, na katerih je Adamič sodeloval trikrat. Vse tri šansone je zapela Meri Avsenak: 1977 *Ne spremljaj me do vrat* (bes. Marjan Stare), 1978 *Spomladi da – sedaj pa ne!* na besedilo Dušana Bižala in 1980 *Človek na sredi*, na besedilo istega avtorja. Leta 1982 so na Slovenski popevki, ki se je tedaj imenovala »Dnevi slovenske zabavne glasbe – Ljubljana 82«, priredili drugi večer slavnostni koncert ob sedemdesetletnici rojstva Bojana Adamiča. Marijan Zlobec je v *Delu* med drugim, zapisal: »*Slavnosten, avtorsko izpeljan jubilejni koncert v počastitev sedemdesetletnice Bojana Adamiča, pa je v soboto zvečer ponudil šarm, dinamično spontanost, lahkotnost in temperament polpretekle slovenske zabavne glasbe. Z nalezljivo intenzivnostjo je prevzemal poslušalce in bržkone tudi televizijske gledalce.*« (M. Zlobec, »Kolikor taktov, toliko let«, *Delo*, 7. 6. 1982, str. 2). Na jubilejnim večeru so nastopili : Meri Avsenak, Marjana Deržaj, Majda Sepe, Elda Viler, skupina Pepel in kri in duet Gabi Novak – Arsen Dedić. Manjkali sta Jelka Cvetežar in Beti Jurkovič, ki sta v petdesetih letih peli Adamičeve prve uspešnice. Melodije so kot gostje dopolnjevali dolgoletni Adamičevi sodelavci in sopotniki: Frane Milčinski Ježek, Jože Javoršek, Hajrudin Krvavac, Ljubiša Samardžić, Miljenko Prohaska, Ivan Hetrich in Mira Stupica. Nastopil je tudi pianist Aci Bertoneclj, večer pa je vodil tedaj znani filmski igralec Janez Vrhovec, Slovenec, ki je snemal filme po celi Jugoslaviji. Zlobec svoj članek v *Delu* zaključuje takole: »*Ali je z Adamičevo proslavo in jubilejem konec 'njegovega' pionirskega obdobja v slovenski zabavni glasbi, ali so nove pojavne oblike te zvrsti pri nas že razpredle korenine, si izbojevale svoj prostor in avtonomen 'izziv'? Čas bo to pokazal, kot je sobotni večer prepričljivo razkril Adamičevo glasbeno in osebnostno identiteto; misel in izpoved, slovenskost in svetovljanstvo.*« (M. Zlobec, n. d.). Bojan Adamič je v tekmovalnem delu festivala Slovenska popevka sodeloval z desetimi pesmimi, a za nobeno od njih ni bil nagrajen.

FESTIVAL »VESELA JESEN«

Festival Vesela jesen, kasneje preimenovan v Festival narečne popevke v Mariboru, se je razvil iz študentske prireditve Katedra 62, ki je bila 17. aprila 1962 v Unionski dvorani v Mariboru. Izvedli so deset pesmi, zmagala pa je *Moja mala tiha sreča* Srečka Satlerja in

Janeza Mikuža v izvedbi Lidije Kodrič. Mariborski festival je torej slab mesec dni starejši od Slovenske popevke. Bojan Adamič je rad komponiral na besedila v narečjih in je sodeloval tudi na festivalih Melodije Istre in Kvarnerja, v Krapini na Kajkavski popevki in na festivalu Slavonija. Bil je pogosti sodelavec Veseli jeseni; njegove skladbe so izvajali v letih 1974 – 1989 in v tem času zapeli kar trinajst njegovih pesmi (za vse je napisal tudi aranžma). Skoraj polovico – šest jih je zapel Braco Koren, tudi najuspešnejšo – *Ribn'čana* (bes. Marjan Stare), za katero je leta 1974 dobil najvišje priznanje Zlati klopotec. Ni naključje, da je prav s to pesmijo najbolj uspel, saj se je rodil v Ribnici na Dolenjskem, torej tudi sam Ribničan. Isto leto je imel v konkurenci še *Koline* na besedilo Dragice Škerlevaj, zapela jo je Ida Škrabar. Tudi naslednje leto (1975) se je Adamič predstavil z dvema pesmicama – *Vesele štajerske pjebe* z besedilom Jelke Kušar je temperamentno izvedla Marjetka Falk, *Gobe, gobe* na tekst Marjana Stareta pa Braco Koren. Tokrat ni bilo nobene nagrade.

Leta 1976 Adamič na festivalu ni sodeloval, ponovno pa leta 1977, in sicer z dvema popevkama: na besedilo Jelke Žmuc je napisal veselo *Klobase i vino*, ki jo je zapel Edvin Fliser; Marjan Stare pa je dobil nagrado za besedilo *Ko je v rotah črešna zreva* v izvedbi Braca Korena. Tudi leta 1978 je Bojan Adamič izbral za svojega interpreta Braca Korena. Na besedilo Dušana Bižala je skomponiral pesmico *Bistahor*. Leta 1979 se je na Veseli jeseni v Mariboru s skladbo *Na turn so ga prvezale* predstavila ista ekipa: Bojan Adamič kot skladatelj, Dušan Bižal kot pisec besedila in Braco Koren ko izvajalec. Naslednje leto mu je besedilo za pesem *Spet ne dela terminal* napisal tekst Marjan Stare, zapel jo je Braco Koren, ki je bil takrat zadnjič izvajalec Adamičevih pesmi. Leta 1981 si je skladatelj za interpreta izbral Dušana Kobala, ki je dovolj prepričljivo zapel *Pogumnega Matevžka*, spet na besedilo Marjana Stareta. Sledila je triletna prekinitev – odsotnost s festivala Vesela jesen, leta 1985 pa se je Adamič vrnil z novim piscem besedil, Miroslavom Slano in s pevko, ki je zaznamovala predvsem njegove šansone – Meri Avsenak. Pesmica *Gepl* je dobila nagrado za besedilo. Adamič je še vedno vztrajal na festivalu, čeprav so nagrade dobivali drugi. Tokrat mu je ansambel Rž izvedel skladbo *Moj očka žma pa avta dva*; besedilo je napisal Miroslav Slana. Zadnjič je kot skladatelj sodeloval na Veseli jeseni 1989 s pesmico *Kravji tat* v izvedbi Dragice Balek; tekst je prispeval Miroslav Slana. Adamičeve pesmi na festivalu Vesela jesen (vseh skupaj je bilo trinajst) so v stilu prireditve; napisane na narečna besedila, v glavnem vesele, temperamentne in živahne viže. Pri nagradah ni imel dosti sreče, saj je le enkrat uspel dobiti glavno nagrado, to je Zlati klopotec, a kot pravi profesionallec najbrž ni sodeloval zaradi nagrad. Upošteval je tradicijo, zato je precej pesmi zapel isti pevec (Braco Koren), največ besedil (pet) mu je napisal Marjan Stare, rad pa je poskušal tudi z novimi sodelavci, tako s pevci kot s pisci tekstov.

Slika 5: Meri Avsenak je z Adamičem sodelovala predvsem kot interpretka šansonov, pela pa je tudi popevke; na Festivalu Vesela jesen 1987 se je predstavila s pesmico *Ciganova lubezen* Andreja Grabarja, za katero je aranžma napisal Bojan Adamič (Foto: iz albuma Meri Avsenak).

FESTIVAL »MELODIJE MORJA IN SONCA«

Leta 1978 se je začel festival Melodije morja in sonca, ki je bil drugačen, bolj sproščen in manj uraden od Slovenske popevke. Trajal je le en večer – proti koncu julija – prizorišče je bila slovenska obala. Prvi je bil na Tartinijevem trgu v Piranu, nato največkrat v portoroškem Avditoriju, še nekajkrat v Piranu in nekajkrat na Mestnem trgu v Kopru. Bojan Adamič je s svojima popevkama sodeloval na prvih dveh festivalih Melodije morja in sonca. Leta 1978 se je Meri Avsenak predstavila s pesmico *Čao Ljubljana*, za katero je besedilo napisal Dušan Bižal. To leto so bile zmagovalke *Nasmeh poletnih dni* Milana Ferleža in Elze Budau v izvedbi Moni Kovačič, *Moje, tvoje ulice* Bertija Rodoška in Dušana Velkaverha, ki jo je zapel Oto Pestner, pa *Ribič, ribič me je ujel* Mojmir Sepeta in Gregorja Strniše v dopadljivi interpretaciji Majde Sepe; ta pesem je postala ena najpopularnejših s tega festivala. Leta 1979 se je Adamič predstavil z isto ekipo (pisec besedila Dušan Bižal, izvajalka Meri Avsenak) in s popevko *Pa ne grem domov*; tokrat je bil favorit občinstva Oto Pestner, pesem *Tople julijske noči* Bertija in Tatjane Rodošek v njegovi izvedbi je dobila prvo nagrado. Strokovna žirija je nagradila Jureta Robežnika in njegovega *Poletnega gigola*, ki ga je zapela Branka Kraner. Naš glasbeni veteran je torej na tem festivalu poskusil dvakrat, obakrat s prijetnima, simpatičnima pesmicama, a nagrade so dobili drugi, v naslednjih letih ni več sodeloval.

FESTIVAL »KAJKAVSKA POPEVKA« V KRAPINI

Bojan Adamič se je predvsem kot dirigent in aranžer udeleževal tudi na drugih, precej številnih festivalov zabavne glasbe v bivši Jugoslaviji; predvsem v Beogradu, Zagrebu, Slavonski Požegi, Sarajevu, Skopju, Prištini, Subotici ... Kot velikega ljubitelja dialektov

in različnih lokalnih melosov ga je pot zanesla tudi v Krapino, kjer se je v šestdesetih letih začel festival Kajkavske popevke, ki je ostal pri občinstvu priljubljen še vsa naslednja desetletja. Ena najpopularnejših pesmi tega festivala je pesem *Vužgi* Ivica Stamaća in Paje Kanižaja iz leta 1967, ki sta jo pela v alternaciji Ivo Robić in Vice Vukov, Bojan Adamič pa je bil prisoten v Krapini kot skladatelj, dirigent in aranžer. Leta 1968 se je prvič predstavil s popevko *Prek Sutle most (Most čez Sotlo)*, za katero mu je besedilo napisal Stjepan Jakševac. Pesmico sta odpela hrvaško-slovenska dueta, Toni Leskovar in Tatjana Gros ter Elvira Voća in Rafko Irgolič; slednji je ohranjen tudi na Jugotonovi festivalski plošči. Ob prijetni glasbi je zanimivo tudi besedilo, ki pripoveduje o prijateljstvu Janeza z ene strani Sotle in Jožeka z drugega brega. Sta dobra in razumevajoča soseda, skoraj brata, ki si vedno pomagata, če je treba; ko pa le ne gre vse po sreči, reče Janez »prmejduš!«, Jožek pa »vrag si ga dal!«. Takrat se je lahko spontano prepevalo o takem prijateljstvu, saj sta soseda živela v dveh republikah iste države, in upajmo, da sta prijatelja tudi dandanes, ko Sotla ločuje dve sosednji državi. Adamič je besedilo nadgradil s prijetno, poskočno glasbo, ki odraža značilnosti obeh melosov, kajkavskega in slovenskega. Na festivalu v Krapini je kot skladatelj sodeloval še štirikrat: leta 1972 je Tomislav Borić izvedel njegovo *Ti zemla mati (Ti mati zemlja)* na besedilo Ljubice Konjević, leta 1973 je imel v konkurenci *Sme jene jemejne – Vsi smo iz istega testa*, spet na besedilo Ljubice Konjević, leta 1975 je sodeloval s pesmico *Licitarско srce (Lectovo srce)*, ki jo je zapela Zdenka Vučković, in leta 1978 *Vrni se, vrni*; besedilo je napisal Stjepan Jakševac, izvajalka je bila Višnja Korbar.

Slika 6: Adamičevo pesmico *Prek Sutle most* sta na festivalu Kajkavska popevka v Krapini leta 1968 zapela v duetu Elvira Voća in Rafko Irgolič (Foto: iz albuma Nade in Rafka Irgoliča).

FESTIVAL »SLAVONIJA«

Šestdeseta in sedemdeseta leta so bila v nekdanji Jugoslaviji obdobje festivalov zabavne glasbe, saj je skoraj vsaka pokrajina morala imeti svoj festival. Tako so tudi v Slavonski Požegi ustanovili festival, ki se je uradno imenoval Slavonija. Bojan Adamič je kot

skladatelj, aranžer in dirigent sodeloval tudi na tem in se predstavil s štirimi lastnimi pesmicami. Tedaj zelo popularni hrvaški pevec Vjekoslav Jutt je leta 1973 predstavil *Kirvaj, kirvaj (Semenj, Semenj)*, isto leto pa sta Gita Šerman, tedaj priljubljena pevka slavonskih pesmi, in Radojka Šverko zapeli *Imala sam dragana (Imela sem dragega)*; za obe je besedilo napisala pesnica Ljubica Konjević. Stjepan Benzon je ustvaril tekst za pesmico *Kad se beru kukuruži (Ko nabirajo koruzo)*, ki jo je Vjekoslav Jutt izvedel na festivalu leta 1975. In naslednje leto je Adamič sodeloval še zadnjič, in sicer s skladbo *Hop, hop noge lete (Hop, hop noge letijo)*, spet na besedilo Ljubice Konjević in v izvedbi Ljiljane Petrović, ki je petnajst let prej zastopala Jugoslavijo na Evrovizijskem festivalu v Cannesu s Privškovo *Ne prižigaj luči v temi*. Vse kajkavske in slavonske pesmice Bojana Adamiča so prijetne, spevne viže, obogatene s kajkavskim in slavonskim melosom, večinoma ljubezenske, malo pa tudi prigodniške. Bile so ustvarjene za pravo razpoloženje ob plesu, ob dobri hrani in »kupici«. In gotovo so dosegle svoj namen.

FESTIVAL »MELODIJE ISTRE IN KVARNERJA« - MIK

Bojan Adamič je zelo dobro poznal istrski melos in je bil njegov velik ljubitelj. Na to me je opozorila Beti Jurkovič, pevka in tudi sama uspešna skladateljica na festivalu Melodije Istre in Kvarnerja; ta se je začel leta 1964 in je torej le dve leti mlajši od Slovenske popevke. Bojan Adamič je bil na festivalu dokaj reden gost od 1969 do 1977. V tem času je sodeloval z desetimi lastnimi skladbami in napravil šestnajst aranžmajev. Leta 1969 je prišel prvič in prispeval kar pet aranžmajev, naslednje leto pa se je predstavil s svojo lastno pesmijo; to je bila *Na lahku ruku (Z levo roko)* na besedilo Antona Mavrinca-Filonova, zapel jo je Tomislav Borić. Leta 1971 je na MIK-u tekmoval z *Utakalnico (Odtakalnico)*, za katero je tekst napisal Ivan Brdar, izvedel pa jo je spet Tomislav Borić. Leta 1972 je bil Adamičev adut *Stari ribar (Stari ribič)* z besedilom Josipa Tomina in v izvedbi Hrvoja Hegedušića. Naslednje leto je imel v konkurenci dve pesmi, za obe je teksta napisal Stepan Benzon : *Neka nas ne išču (Naj naju ne iščejo)* je edina, za katero ni sam napisal aranžmaja, ampak ga je prispeval Ičo Kelemen, druga je bila *Daž daži (Pada dež)*. Tudi leta 1974 je Adamič sodeloval z dvema pesmima: *E da im je sidro molat bio (E, da bi vsaj sidro dvignili)* – besedilo je napisal Izidor Čubranić, zapela je Beti Jurkovič, in *Rožo od mojih suza (Cvet iz mojih solz)* z besedilom Stjepana Benzona, ki jo je zapel Zdenko Cigoj. Še leta 1975 je prispeval dve skladbi; *Našo fontano (Najino fontano)* na besedilo Stjepana Benzona je izvedel Aldo Galeazzi, popularno *Ča je ča (Kaj je kaj)* s tekstom Ljerke Miladinov pa Milka Čakarun-Lenac. Naslednje leto ni sodeloval, leta 1977 pa je svoje sodelovanje zaključil s pesmico *Bubanj i mužika (Boben in muzika)*; besedilo mu je napisal David Kabalin, izvedli pa so jo Srdjan Brešković in skupina Arsenali.

Bojan Adamič je na festivalu Melodije Istre in Kvarnerja prejel tudi nekaj nagrad, kar priča o njegovi veliki uspešnosti. Leta 1971 je za *Utakalnico* dobil nagrado za najboljše izkoriščen i istrski melos in tudi nagrado za najboljši aranžma, 1974 pa za *E da im je sidro molat bio* spet nagrado za najboljše izkoriščen i istrski melos. Najpopularnejša njegova istrska pesem je *Ča je ča* z Milko Čakarun-Lenac iz leta 1975, ki sicer ni bila nagrajena, a je tako priljubljena, da je postala del festivalskega aviza (»špice«); drugi del je *Bokaleta (Vrč)* Nela Milottija. Vse Adamičeve skladbe s festivala Melodije Istre in Kvarnerja, hitre in počasnejše, vesele in bolj žalostne, so močno obarvane z istrskim melosom, ki ga je

skladatelj dobro poznal in cenil, so spevne, prijetne za uho, temperamentne, včasih pa tudi malo sentimentalne, odvisno od besedila.

Slika 7: Bojan Adamič na enem od svojih nastopov na festivalu Melodije Istre in Kvarnerja, leta 1973 v Kraljevici (Foto: MIK – Melodije Istre in Kvarnerja).

FESTIVAL ZABAVNE GLASBE V RIU DE JANEIRU

V letih 1967 in 1968 se je Bojan Adamič udeležil tudi Festivala zabavne glasbe v Riu de Janieru, kjer je zastopal tedanjo Jugoslavijo. Na drugem Festivalu v brazilski prestolnici (1967) se je predstavil z *Mornarjevo žalostno pesmijo* na besedilo Miroslava Košute v izvedbi Vica Vukova, naslednje leto pa z *Adriano*; besedilo je napisal Arsen Dedić, ki je pesmico tudi zpel. Žal nobena ni ohranjena v arhivu Radia Slovenija. Tudi v Riu de Janeiru ni dobil nobene nagrade in v naših časopisih smo lahko prebrali, da je bila predvsem pesem iz leta 1967 pri občinstvu zelo dobro sprejeta. Veljala je celo za favoritko, a je strokovna žirija ni uvrstila niti v finalni večer (Ivo Štrakl, »Festival kot nogometna tekma«, *TT – Tedenska tribuna*, 15. 11. 1967, str. 11).

ZAKLJUČEK

Bojan Adamič je pisal popevke od konca druge svetovne vojne in praktično vse do svoje smrti. Bil je vsestranski inovator, mojster lepih in učinkovitih melodij, ki so izhajale iz naše domače tradicije, a jih je znal oplemenititi z elementi dobrega, tradicionalnega jazza v stilu Glenna Millerja. Imel je velik smisel za vokalno glasbo, zato je znal izbirati in »odkrivati«¹ pevce, predvsem dobre pevke, ki so njegove popevke – pod skrbnim vodstvom izkušenega mojstra - izvajali sproščeno, z velikim navdušenjem in z nadarjenostjo. Nikoli ni ustvarjal za nagrade. Na popevkarskem področju jih ni dobil veliko. Največji uspeh mu je bil Zlati klopotec na Veseli jeseni 1974 za *Ribn'čana* v izvedbi Braca Korena. Na Slovenski popevki in na Melodijah morja in sonca so nagrade dobivali drugi, veliki mojster je bil le občasni sodelavec. Zanimivo je tudi, da v Sloveniji

nikoli ni prejel nagrade za kakšnega od svojih odličnih aranžmajev. Njegovo naklonjenost istrskemu melosu so opazili na festivalu Melodije Istre in Kvarnerja, na katerem je dobil kar dvakrat nagrado za najboljše izkoriščeni istrski melos: 1971 za *Utakalnico*, zapel jo je Tomislav Borić in 1974 za *E da im je sidro molat bio* v izvedbi Beti Jurkovič. Za *Utakalnico* je bil nagrajen tudi za originalni aranžma. Z vrsto pesmi je sodeloval na festivalih Kajkavske popevke v Krapini in Slavonija v Slavonski Požegi, kjer se je izkazal tudi za dobrega poznavalca kajkavskega in slavonskega melosa. Adamičeve popevke so pustile vidne sledove v naši zabavni glasbi; od prvih, udarnih koračnic (*Ko zapojemo veselo*, *Horuk v nove čase*) in prijaznih, domačijskih viž (*Marička*, *Ko boš prišla na Bled*), do vse bolj svetovljanskih pesmi, ki so jih plemenitili elementi jazza (*Žvižga*, *Zlati april*) in tistih, v katerih je znal duhovito besedilo tako spretno združiti s prijetno, lahko glasbo (*To je moj zlati sin*, *Iščemo očka*, *Breskvice*). Zelo uspešen je bil predvsem tudi v pesmicah, ki so nastale na besedila v dialektih (dolenjski, štajerski, kajkavski, slavonski, istrski), saj je v njih lahko izrazil svoje znanje, razgledanost in ljubezen do značilnosti slovenske in hrvaške folklorne tradicije.²

DODATEK:

SEZNAM POPEVK BOJANA ADAMIČA, S KATERIMI JE SODELOVAL NA NATEČAJU ZA PESEM EVROVIJJE IN NA FESTIVALIH (SLOVENSKIH IN HRVAŠKIH):

(navedeno je leto, naslov pesmi, avtor besedila in izvajalec ali izvajalci)

NATEČAJ ZA PESEM EVROVIJJE:

1964	ZLATI APRIL	Gregor Strniša	Marjana Deržaj
1965	TO JE MOJ ZLATI SINF	rane Milčinski Ježek	Marjana Deržaj
1968	BALADA O POVRATKU	Arsen Dedić	Žarko Dančuo
1969	ČAROVNICA	Tone Pavček	Marjana Deržaj
1970	SREČA JE SPATI NA SVOJEM	Ervin Fritz	Marjana Deržaj
1973	ZELENO SONCE	Elza Budau	Janko Ropret
1974	KOSTANJI	Ervin Fritz	Oto Pestner

OPATIJA:

1970	RANO POPOLDNE	Elza Budau	Elda Viler in Majda Sepe
1973	ZELENO SONCE	Elza Budau	Janko Ropret
1974	KOSTANJI	Ervin Fritz	Oto Pestner

Opomba:

V sedemdesetih letih nekaj časa niso organizirali posebnega natečaja za Popevko Evrovizije, ampak so jo izbirali kar na zveznem festivalu v Opatiji, zato navajam Adamičevi pesmi *Zeleno sonce* in *Kostanji* obakrat.

² V svojem prispevku ne obravnavam Adamičevega popevkarskega delovanja v Beogradu (festival Beogradsko proleće – Beograjska pomlad in Armijski festival), ker mi arhivi niso bili dostopni, sicer pa Adamičevo delovanje v Beogradu v svojem prispevku obravnava Vladimir Mustajbašić.

SLOVENSKA POPEVKA:

1963 SNEGULJČICA	Gregor Strniša	Stane Mancini in Rafko Irgolič
1964 LIPOVA RUMBA	Vitomil Zupan	Irena Kohont in Simeon Gugulovski
VEČER	Svetlana Makarovič	Ivanka Kraševac in Sonja Berce
1969 STAREC IN MORJE	Ervin Fritz	Bor Gostiša
1970 IŠČEMO OČKA	Ervin Fritz	Sonja Gabršček in Biserka Spevec
1972 PILULA ZA SREČO	Elza Budau	Sonja Gabršček in Zdena Lorencová
1975 BRESKVICE	Ervin Fritz	Sonja Gabršček in Fabienne
POMLADI V OBJEM	Jelka Žmuc-Kušar	Ultra in Plavci
1977 PRVI APRIL	Elza Budau	Marjeta Ramšak in Regina Thoss
1979 STE POZNALI TISTO METO?	Dušan Bižal	Meri Avsenak in Paula Koivuniemi

VESELA JESEN:

1974 KOLINE	Dragica Škerlevaj	Ida Škrabar
RIBN'ČAN	Marjan Stare	Braco Koren
1975 VESELI ŠTAJERSKI PJEBI	Jelka Kušar	Marjetka Falk
GOBE, GOBE	Marjan Stare	Braco Koren
1977 KLOBASE I CVIČEK	Jelka Žmuc	Edvin Fliser
KO JE V ROTAH		
ČREŠNA ZREVA	Marjan Stare	Braco Koren
1978 BISTAHOR	Dušan Bižal	Braco Koren
1979 NA TURN SO GA PRVEZALE	Dušan Bižal	Braco Koren
1980 SPET NE DELA TERMINAL	Marjan Stare	Braco Koren
1981 POGUMNI MATEVŽEK	Marjan Stare	Dušan Kobal
1985 GEPL	Miroslav Slana	Meri Avsenak
1986 MOJ OČKA ŽMA PA		
AVTA DVA	Miroslav Slana	Ansambel Rž
1989 KRAVJI TAT	Miroslav Slana	Dragica Balek
Nagrade: Zlati klopoteč	1974	RIBN'ČAN
Nagrada za besedilo	1977	KO JE V ROTAH
		ČREŠNA ZREVA
Nagrada za besedilo	1985	GEPL

MELODIJE MORJA IN SONCA:

1978 ČAO LJUBLJANA	Dušan Bižal	Meri Avsenak
1979 PA NE GREM DOMOV	Dušan Bižal	Meri Avsenak

KRAPINA:

1968 PREK SUTLE MOST	Stjepan Jakševac	Tatjana Gros+ Toni Leskovar in Elvira Voča+Rafko Irgolič
1972 TI ZEMLA MATI	Ljubica Konjević	Tomislav Borić
1973 SME JENE JEMEJNE	Ljubica Konjević	Bojan Kodrič in Dušan Dančuo
1975 LICITARSKO SRCE	Milena Kalmeta	Zdenka Vučković
1978 VRNI SE, VRNI	Stjepan Jakševac	Višnja Korbar

SLAVONIJA:

1973 KIRVAJ, KIRVAJ	Ljubica Konjević	Vjekoslav Jutt
1973 IMALA SAM DRAGANA	Ljubica Konjević	Gita Šerman in Radojka Šverko
1975 KAD SE BERU KUKURUZI	Stjepan Benzon	Vjekoslav Jutt
1976 HOP, HOP NOGE LETE	Ljubica Konjević	Ljiljana Petrović

MELODIJE ISTRE IN KVARNERJA:

1970 NA LAHKU RUKU	Anton Mavrinac- Filonov	Tomislav Borić
1971 UTAKALNICA	Ivan Brdar	Tomislav Borić
1972 STARI RIBAR	Josip Tomin	Hrvoje Hegedušić
1973 NEKA NAS NE IŠĆU DAŽ DAŽI	Stjepan Benzon	Mladen Kozjak
1974 E DA IM JE SIDRO MOLAT BIO	Stjepan Benzon	Franjo Paladin
ROŽA OD MOJIH SUZA	Izidor Čubranić	Beti Jurković
1975 NAŠA FONTANA	Stjepan Benzon	Zdenko Cigoj
ČA JE ČA	Stjepan Benzon	Aldo Galeazzi
1977 BUBANJ I MUŽIKA	Ljerka Miladinov	Milka Čakarun-Lenac
	David Kabalin	Srdjan Brešković+ Grupa Arsenal

NAGRADE:

Nagrada za najbolje izkorišćeni istrski melos	1971	UTAKALNICA
Nagrada za najbolji aranžma	1971	UTAKALNICA
Nagrada za najbolje izkorišćeni istrski melos	1974	E DA IM JE SIDRO MOLAT BIO

Viri in literatura:

Vladimir Frantar: *»Enkrat še zapoj ...« 50 let Slovenske popevke*, Celje: Celjska Mohorjeva družba, 2012.

Spletna stran: <http://www.bojan-adamic.si/>.

Glasbeni arhiv Radia Slovenija.

Glasbena zbirka NUK.

Bojan Adamič and Popular Songs

Summary

The versatile musician Bojan Adamič was – among other things – the founder of Slovene popular songs, as well as the creator and recreator of this musical genre not only in Slovenia but throughout the former Yugoslavia. Just as in so many other areas, the »Master« performed pioneering work in this field as well, since he – after World War II – wrote some of the first Slovene popular songs, which were sung by famous singers such as: Jelka Cvetežar, Stance Mancini, Sonja Hočevar, Zlata Ognjanović, Beti Jurkovič, Marjana Deržaj, Majda Sepe, etc. As a conductor and arranger, he was involved in the very first festivals of Yugoslav popular music in Opatija and later participated as a composer, conductor and arranger at numerous (in fact almost all) festivals in Slovenia and former Yugoslavia (Slovenska popevka – Eng. Slovenian popular songs, Vesela jesen – Eng. Happy Autumn, Melodije morja in sonca – Eng. Melodies of the Sea and Sun, Kajkavska popevka v Krapini – Kajkavian popular songs in Krapina, Melodije Istre in Kvarnerja – Eng. Melodies of Istra and Kvarner and others) He competed several times in the competition to select the Yugoslav entry for the Eurovision Song Contest; in 1964, his song, *Zlati april* (Gold April), performed by Marjana Deržaj, made it into the last round. Bojan Adamič rarely received awards at festivals of popular music, but left an important mark with his work in this genre, often working with younger singers of the time: Sonja Gabršček, Marjeta Ramšak, Braco Koren, Meri Avsenak and others. He devoted his last creative period almost entirely to chanson.³

³ Prevod Boris Pirš.